

Co-funded by the
European Union

german
cooperation
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

PROJECT: EU4 Energy Transition Covenant of Mayors in the Western Balkans and Türkiye

Prof. Dr. Tanay Sıdkı Uyar
Short-term expert, CPVA

04 February 2025

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Funded by
the European Union

İklim Değişikliği Azaltımı ve Uyumun Farkı SECAP Uygulamasının İzlenmesi Veriye Dayalı İzleme ve Öğrenme Yoluyla İklim Eylemi AB Misyonu: İklim Nötr ve Akıllı Şehirler

Prof. Dr. Tanay Sıdkı Uyar
Yenilenebilir Enerji Birliği EUROSOLAR Türkiye Başkanı
İstanbul Beykent Üniversitesi Öğretim Üyesi
tanayuyar@beykent.edu.tr <https://www.irenec.org/>

MLGP4Climate: SECAP Masterclass 2025

Beşinci Oturum

4 Şubat 2025 11:00 -12:30

İklim Değişikliği Azaltımı: Küresel ısınmayı engellemek için atmosfere sera gazı emisyonunun azaltılmasına veya önlenmesine yönelik eylemler.

İklim Değişikliğine Uyum: Gerçek veya beklenen iklim etkilerine yanıt olarak, zararı hafifleten veya yararlı fırsatlardan yararlanan, doğal veya insani sistemlerde yapılan ayarlamalar.

Azaltma: Sera gazı emisyonlarını azaltarak ve yutakları iyileştirerek iklim değişikliğinin nedenlerini ele almayı amaçlamaktadır.

Uyum: İklim değişikliğinin çeşitli sistemler üzerindeki etkilerini yönetmeyi amaçlamaktadır.

Azaltma: İklim değişikliği sera gazının kümülatif etkisinden etkilenen küresel bir olgu olduğundan, küresel ölçekteki çabalara odaklanılmıştır.

Uyum: Genellikle yerel veya bölgesel düzeyde odaklanır ve o bölgede yaşanan veya beklenen belirli etkilere göre uyarlanır.

Zaman Çerçevesi

Azaltma: On yıllar, hatta yüzyıllar boyunca faydaları sağlanan uzun vadeli strateji.

Uyum: Mevcut ve beklenen ihtiyaçlara yönelik olarak hemen veya kısa vadeli olabilir.

Azaltma: Yenilenebilir enerjiye geçişi, enerji verimliliğini artırmayı, yeniden ağalandırmayı ve CCUS gibi yeni teknolojilerin geliştirilmesini içerir.

Uyum: Taşkınlara karşı koruma inşa etmeyi, iklimle dayanıklı altyapıyı, tarım uygulamalarını değiştirmeyi ve su yönetimini iyileştirmeyi içerir.

Sektör Katılımı

Azaltma: Fosil yakıt kullanımı ve arazi kullanımı değişikliklerinden doğrudan etkilenen sektörlerin katılımını gerektirir.

Uyum: İklim etkilerine karşı dayanıklılığı sağlamak için su, sağlık ve kentsel planlama gibi sektörleri içerir.

Bilime ve Teknolojiye Bağımlılık

Azaltma: emisyonları azaltmak ve enerji verimliliğini artırmak için teknolojik gelişmelere bağlıdır.

Uyum: Belirli iklimsel tehditlere uygun yerel bilgi ve mühendislik çözümlerine daha fazla güvenir.

Azaltma: Uzun vadeli kazanç için ön maliyetleri içerir, mevcut ekonomik yapıları bozar ancak yeşil büyüme için fırsatlar sunar.

Uyum: Mevcut altyapıyı değiştirmek için yatırım gerektirir; bu maliyetli olabilir, ancak yönetilmeyen etkiler nedeniyle gelecekteki harcamalardan kaçınmak için çok önemlidir.

Azaltma: Paris Anlaşması gibi anlaşmalar yoluyla ve bu hedefleri destekleyen ulusal politikalarla uluslararası düzeyde entegre edilmiştir.

Uyum: Ülkeler arasında farklılık gösterebilecek ulusal stratejilerle uyum gerektiren, yerel yönetime entegre politikalar.

Sonuç Ölçümü

Azaltma: Başarı, atmosferdeki sera gazı konsantrasyonlarının azaltılması ve sıcaklığın stabil hale getirilmesiyle ölçülür.

Uyum: Başarı, savunmasızlığın azalması ve toplulukların iklim etkilerine karşı dayanıklılığının artmasıyla ölçülür.

SECAP uygulamasının izlenmesi izleme neden önemlidir?

Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planınızda (SECAP) belirlenen hedeflere doğru ilerlemeyi ölçmenize olanak tanıyan bir izleme süreci oluşturmak, Belediye Başkanları Sözleşmesi taahhütlerinin önemli bir parçasıdır.

Planınızda yer alan aksiyonların etkilerini takip etmenizi ve enerji tasarrufu, yenilenebilir enerji üretimi, CO2 emisyonları azaltılması ve iklim değişikliğinin etkilerine karşı dayanıklılığın artırılmasına yönelik çabalar açısından öngörülenlerle gerçekte elde edilen etkileri karşılaştırmanızı sağlar.

İzleme süreci, eylem planınızı hazırlarken tanımlanmalıdır ve devam eden bir süreç olarak daha da geliştirilebilir. Etkin bir izleme sağlanırken dikkate alınması gereken bazı unsurlar şunlardır.

Başarılı bir izleme süreci için ipuçları

- Süreci koordine edecek bir kişiyi görevlendirin ve gerekli görülmesi halinde bir ekip veya periyodik olarak toplanacak komite.
- Toplanacak verileri ve veri toplamaya yönelik tutarlı yöntemleri belirleyin.
- Departmanlar ve dış paydaşlar da dahil olmak üzere veri kaynaklarını belirleyin veri sağlayın.
- İzleme sıklığını belirleyin.
- Toplanan verilerin güvenilir ve zaman içinde karşılaştırılabilir olmasını sağlayın.
- İzleme göstergelerini tanımlayın ve performanslarını karşılaştırmak için belirli ölçütler belirleyin.
- Sonuçları politika yapıcılara ve diğer paydaşlara iletmek için bir iletişim planı tanımlayın ve bilgileri her hedef kitleye hitap edecek şekilde uyarlayın.
- İzleme raporunun sonuçları ile belediye bütçe planlama döngüleri arasında bağlantının sağlanması, böylece gerekirse eylem planınıza herhangi bir düzenleme dahil edilebilir.

Veriye Dayalı İzleme ve Öğrenme Yoluyla İklim Eylemi

Şehirlerin veri toplama, analiz ve içgörü oluşturmadaki zorlukların üstesinden gelmelerini sağlamak, iklim değişikliği çabalarında sürekli iyileştirmeyi ve stratejik öğrenmeyi mümkün kılmak.

İzleme ve Öğrenme Yolu, şehirlerin iklim eylemlerini optimize etmek için verileri etkili bir şekilde toplamasına, analiz etmesine ve kullanmasına olanak tanır.

Funded by
the European Union

Bu Destek Yolu aşağıdakilere odaklanır:

Güçlü izleme çerçevesleri:

şehrinizin iklim geçişi için stratejik öğrenmeye olanak tanıyan, ilerlemeyi, sonuçları ve etkileri izlemek için etkili izleme çerçevesleri, yenilikçi veri toplama ve görselleştirme yöntemlerine ihtiyacı vardır.

Veri analizi yeteneklerinin geliştirilmesi:

şehriniz aktif olarak kaynak sınırlamalarını ele alıyor, etkili araçlar geliştiriyor, tutarlı izleme çerçevesleri oluşturuyor ve karar alma süreçlerinde paydaş katılımını artırıyor.

Kapasite geliştirme:

şehrinizin yönetiminin ve paydaşlarının bilgi ve kapasitesini güçlendirmek için gerekli araçlar ve kaynaklar, iklim nötrlüğü ilerlemesinin etkili bir şekilde izlenmesini ve değerlendirilmesini kolaylaştırıyor.

AB Misyonu: İklim Nötr ve Akıllı Şehirler

İklim nötr ve akıllı şehirlerin önemi

Şehirler, Avrupa Yeşil Anlaşması'nın hedefi olan 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşmada çok önemli bir rol oynuyor. AB topraklarının yalnızca %4'ünü kaplıyorlar ancak AB vatandaşlarının %75'ine ev sahipliği yapıyorlar. Ayrıca şehirler dünya enerjisinin %65'inden fazlasını tüketiyor ve küresel CO2 emisyonlarının %70'inden fazlasını oluşturuyor.

İklim değişikliğinin azaltılması büyük ölçüde kentsel eylemlere bağlı olduğundan, şehirlerin yeşil ve dijital dönüşümlerini hızlandırmalarını desteklememiz gerekiyor. Özellikle Avrupa şehirleri, emisyonları 2030 yılına kadar %55 oranında azaltmayı ve daha pratik bir ifadeyle vatandaşlarına daha temiz hava, daha güvenli ulaşım ve daha az trafik sıkışıklığı ve gürültü sunmayı öngören Yeşil Anlaşma hedefine önemli ölçüde katkıda bulunabilir.

Misyonun Amaçları

Şehirler Misyonu, yerel otoriteleri, vatandaşları, işletmeleri, yatırımcıları ve aynı zamanda bölgesel ve ulusal otoriteleri kapsayacaktır.

1. 2030'a kadar 100 iklim nötr ve akıllı şehir oluşturmak
2. 2050 yılına kadar tüm Avrupa şehirlerinin aynı yolu izlemesi için bu şehirlerin deneme ve yenilik merkezleri olarak hareket etmesini sağlamak

Uygulama planında öngörüldüğü gibi, Şehirler Misyonu sektörler arası ve talebe dayalı bir yaklaşım benimseyerek mevcut girişimler arasında sinerji yaratır ve faaliyetlerini şehirlerin gerçek ihtiyaçlarına dayandırır.

İklim değişikliğinin azaltılması: emisyonların azaltılması

Avrupa Yeşil Anlaşması, iklim değişikliği tehdidiyle mücadele ederken aynı zamanda ekonomik olarak büyüyerek ve insanların refahını koruyarak 2050 yılına kadar AB'nin iklim nötrlüğüne ulaşmaya yönelik genel yol haritasını belirliyor. Avrupa İklim Kanunu ile AB, 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü yasal olarak bağlayıcı bir hedef haline getirdi, 2030 yılına kadar emisyonların net %55 oranında azaltılması yönünde geçici bir hedef belirledi ve 2040 hedefini belirlemek için çalışıyor. Fit for 55 teklifi, AB mevzuatını 2030 hedefiyle uyumlu hale getirmeyi amaçlıyor.

2022 gaz ve enerji güvenliği krizinin etkileri, temiz ve güvenli bir AB enerji sistemine daha hızlı geçişin önemini ortaya çıkardı.

Avrupa Yeşil Anlaşması'nın daha geniş şemsiyesi altında, Avrupa'nın 2030 politika hedefleri şunları içermektedir:

- Net sera gazı emisyonlarının 2030 yılına kadar 1990 seviyelerinin en az %55 altına düşürülmesi;
- Yenilenebilir enerji kullanımının payının iyileştirilmesi;
- Enerji verimliliğinin artırılması;
- 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşmak için daha iddialı ve uygun maliyetli bir yol belirlemek;
- Yeşil istihdam yaratılmasını teşvik etmek ve AB'nin ekonomisini büyütürken sera gazı emisyonlarını azaltma konusundaki geçmiş performansını sürdürmek;
- Araçların alternatif yakıtlarla doldurulması veya yakıt doldurulması için daha fazla fırsat sağlanması ve gemiler ve uçaklar için alternatif güç kaynağı sağlanması;
- Uluslararası ortakları, küresel sıcaklık artışını 1,5°C ile sınırlandırma ve iklim değişikliğinin en ağır sonuçlarından kaçınma yönündeki hedeflerini artırmaya teşvik etmek;
- Uygun atık yönetimi için önleme, yeniden kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım ve bertarafı içeren bir atık hiyerarşisinin tanıtılması.

EU4ETTR PROJECT SOCIAL MEDIA ACCOUNTS

*EU4 Energy Transition: Covenant of Mayors in
Western Balkans and Türkiye*

EU 4 Energy Transition TR

EU4ETTR Project

EU4EnergyTransitionTR (EU4ETTR)